

пріоритетним у формуванні бюджетів територіальних громад особливо окупованих і прифронтових територій країни.

Список використаних джерел:

1. Козар Ю. Інститут державно-приватного партнерства в Україні: окремі аспекти. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. № 4. С. DOI: 10.31733/2078-3566-2021-4-173-179
2. Kulchytska Nadia. Foreign Experience of Financial Support of Municipal Education and Possibilities of Its Adaptation to Domestic Realities. Herald of Economics, 2020. №.3(97). Pp. 69-85, <https://doi.org/10.35774/visnyk2020.03.069>
3. Tidiane Ly, Sonia Paty. Local Taxation and Tax Base Mobility: Evidence from the French business tax reform. URL: <https://shs.hal.science/halshs-01812611v2/document>
4. Buettner Thiess, Holm-hadulla Frédéric. Fiscal equalization: the case of German municipalities. URL: <https://www.ifo.de/DocDL/dicereport108-forum3.pdf>
5. Supera-Markowska Maria. The spanish tax system and tax policy in Spain in the context of the COVID-19. Journal of Finance and Financial Law, 2022. Pp.35-49.
6. Головатюк, Ю. Зарубіжний досвід проведення децентралізаційних змін: уроки для України. Ефективність державного управління, 2023. (66). С. 47–61. <https://doi.org/10.33990/2070-4011.66.2021.233444>
7. Метеленко Н.Г, Попова А. О. Джерела фінансування відновлення територіальних громад: впровадження вітчизняних та зарубіжних практик. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7aaf3a7a-5c05-4215-9b23-7d0de9a9e8fe/content>

УДК 005.334:338.124.4

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

БУЗЕВСЬКА Н.О., магістрантка

Науковий керівник - **ВАРЧЕНКО О.М.** д.е.н., професор

Білоцерківський національний аграрний університет

У статті розглянуто особливості формування фінансових результатів сільськогосподарських підприємств та зроблено висновок про необхідність формування системи управління ними. Окреслено складові системи управління фінансовими результатами підприємства: системи і методи аналізу прибутку; системи і методи планування прибутку; системи і методи внутрішнього контролю. Одним із обов'язкових елементів системи управління фінансовими результатами підприємства є організація обліку доходів і фінансових результатів діяльності.

Ключові слова: сільськогосподарські підприємства, система управління, фінансові результати.

Формування фінансового результату в сільськогосподарських підприємствах має свої особливості у зв'язку зі специфікою виробничо-господарської діяльності, а тому специфіка формування фінансових результатів у сільському господарстві впливають із самого визначення поняття «сільськогосподарська діяльність». Згідно з П(С)БО 30, сільськогосподарська діяльність – це процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів.

Фактичний розмір доходу (витрат) від первісного визнання достовірно визначити можливо лише в кінці року. Це зумовлено тим, що на момент первісного визнання підприємство не може відобразити всіх витрат, пов'язаних із біологічною трансформацією

даних активів, які будуть відомі лише в кінці року [1, с. 97].

Наступною є те, що на момент первісного визнання підприємство не завжди може визнати яка сільськогосподарська продукція буде виробничим запасом, а яка – товаром для продажу, оскільки частина виробленої продукції, як правило, використовується для внутрішньогосподарського споживання, наприклад зерно на посіви на майбутній рік. Тоді зерно, що буде використане на посів зернових, оцінюватиметься за справедливою вартістю, що викривить сам фінансовий результат, а в майбутньому – витрати на вирощування зернових.

Водночас, методика визначення фінансових результатів сільськогосподарської діяльності є не відрегульованою, оскільки фінансовий результат передбачено визначати не після реалізації сільськогосподарської продукції, а відразу після її одержання від виробництва. У всіх же інших галузях економіки фінансовий результат визначається на стадії реалізації, а не виробництва продукції (надання послуг, виконання робіт). На розмір фінансових результатів аграрних підприємств суттєво впливає оцінка продукції за справедливою вартістю за первісного визнання. Дохід від первісного визнання не повинен включати справедливую вартість продукції, що визнана виробничим запасом і буде використана у подальшому на виробничі потреби. Фінансові результати діяльності обчислюються не по товарній, а по всій одержаній продукції, адже однією з особливостей сільського господарства є часткове використання продукції для внутрішньогосподарських потреб.

Отже, пріоритетним напрямом забезпечення ефективного економічного розвитку аграрних підприємств є прийняття управлінських рішень щодо формування доходів, витрат і фінансових результатів від основної діяльності, що пов'язано з виробництвом і реалізацією сільськогосподарської продукції, біологічних активів і додаткових біологічних активів.

Управління фінансовим результатом суб'єкта господарювання багато вчених – теоретиків та практиків частіше за все мають на увазі управління саме позитивним результатом – прибутком, його розподілом та перерозподілом, рідше – мінімізацію збитків, зведення їх до нуля та стратегію поновлення отримання прибутку. І.О. Бланк визначає процес управління прибутком як процес розробки та прийняття ефективних управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування та розподілу і використання на підприємстві для максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах [2, с. 17].

Прийняття управлінських рішень щодо формування фінансових результатів аграрних підприємств є надзвичайно важливим аспектом їх діяльності і передбачає розробку певних організаційно-методичних заходів для створення цілісної системи управління прибутком підприємств. Основними елементами організаційно-методичної системи управління прибутком, на думку українських дослідників, є: організаційне та забезпечення; системи і методи аналізу прибутку; системи і методи планування прибутку; системи і методи внутрішнього контролю [3, с. 127].

Відповідно, організація бухгалтерського обліку фінансових результатів насамперед розпочинається з окреслення правил і способів облікової політики. Саме облікова політика є одним із внутрішніх чинників формування системи управління фінансовим результатом та забезпечує ефективну діяльність підприємства [4]. У наказі про облікову політику в обов'язковому порядку мають бути розкриті питання щодо організації обліку доходів і фінансових результатів діяльності.

Об'єктами облікової політики щодо формування й обліку фінансових результатів є доходи, витрати та власне фінансові результати, елементами – сукупність методів і облікових процедур щодо обліку фінансових результатів діяльності підприємства. Щодо фінансових результатів, то в наказі про облікову політику, на нашу думку, слід розкрити чіткий та ефективний алгоритм визначення фінансових результатів аграрних підприємств у розрізі видів діяльності – основної операційної, іншої операційної, фінансової та інвестиційної діяльності відповідно до НП(С)БО 1 та Методичних рекомендацій № 432, а також П(С)БО 25 (для суб'єктів малого підприємництва).

Щоб формувати фінансові результати за трьома напрямками, передбаченими П(С)БО 30

«Біологічні активи», необхідно систематизувати інформацію на окремих аналітичних рахунках бухгалтерського обліку (від первісного визнання, від реалізації, від зміни справедливої вартості) за видами сільськогосподарської продукції і біологічних активів із деталізацією за аналітичними рахунками по окремих галузях сільського господарства. Для документального підтвердження інформації про справедливую вартість біологічних активів і сільськогосподарської продукції пропонується оформлення Довідки про справедливі (ринкові) ціни на біологічні активи і сільськогосподарську продукцію, що складається за галузевим принципом або по окремих регіонах реалізації на відповідну дату. Обчислення прибутку (збитку) в розрізі галузей сільськогосподарського виробництва є необхідним для прийняття як оперативних, так і стратегічних управлінських рішень.

Багатогалузовий характер сільськогосподарської діяльності зумовлює пріоритетність впливу на фінансовий результат низки факторів, з яких можна виокремити основні: обсяг і структуру певного виду реалізованої продукції, ціну реалізації та понесені витрати на її виробництво та реалізацію.

Дієвим і практичним засобом визначення взаємозв'язку і взаємозалежності між цими факторами, а отже, й інструментарієм управління фінансовим результатом є методика аналізу співвідношень «витрати – обсяг – прибуток» (або CVP-аналіз; «Cost – Volume – Profit») [4]. Цей вид аналізу вважається одним із найбільш ефективних засобів планування і прогнозування діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Гуцаленко Л.В. Формування та облік фінансових результатів відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи»/ Облік і фінанси АПК. 2010. № 11. С. 96-99.
2. Бланк І.О. Управління прибутком. К.: Ніка-Центр; 2007. 768 с.
3. Пігуль Н.Г. Управління прибутком підприємства. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2017. № 28. С. 125-132.
4. Прокопович, Л., & Бурлан, С. (2023). Розвиток методичних підходів щодо управління фінансовими результатами підприємства. Економіка та суспільство, 2023. Вип.47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-79>

УДК 005.334:338.124.4

ІНСТРУМЕНТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

БАЗИЛЮК Р.В., магістрант

Науковий керівник - **ВАРЧЕНКО О.О.**, доктор філософії

Білоцерківський національний аграрний університет

Обґрунтовано критерії визначення результативності системи антикризового управління підприємства в аспекті відновлення його фінансової стійкості. Розроблено алгоритм оцінювання результативності управління фінансовими ризиками підприємства та розкрито основні активності на кожному із його етапів. Детально розкрито підходи до визначення меж толерантності до ризику та запропоновано ці межі визначати залежно від фінансових показників, що справляють найбільш суттєвий вплив на діяльність підприємства.

Ключові слова: антикризове управління, фінансова криза, підприємство, фінансова стійкість.

Ефективний процес управління ризиками є основою для підвищення фінансової стійкості підприємств. Результативність у цьому випадку визначається не лише в аспекті розрахунком відповідного показника та аналізу його величини та динаміки, а найбільш важливо провести оцінку факторів, що впливають на процес управління ризиками.

Оцінку результативності системи антикризового управління підприємства доцільно